

multifunctional Farming for the sustainability of European Agricultural Landscapes

Project N°: 2016- 1- SK01- KA202- 022502

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

Prepojenie poľnohospodárskej činnosti a
poľnohospodárskej krajiny

Tento projekt bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii.

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

Popis modulu

Prehľad: Tento modul sa zameriava na interakcie medzi poľnohospodárskou činnosťou ako profesionálnou činnosťou, ktorá je založená na spravovaní poľnohospodárskej pôdy, a krajinou architektúrou, akou je krajinotvorba súvisiaca s poľnohospodárstvom a ostatnými činnosťami na vidieku, vedome prepojené s poznaním územia, jeho prírodného kapitálu a dedičstva pôvodnej krajiny.

- Učebné ciele

Poznatky

➤ Mať vedomosti o širokom rozsahu činností a služieb vhodných pre agroturizmus a vidiecky cestovný ruch, ekoturistiku, turizmu za gastronomickým dedičstvom a fariem so vzdelávacou funkciou.

Zručnosti

➤ Získať hĺbkové kompetencie vo všetkých druhoch exteriérových zariadení a služieb, ktoré môžu byť poskytované prostredníctvom dobre štruktúrovaného multifunkčného plánovania poľnohospodárskych podnikov.

➤ Porozumieť a uviesť do praxe marketingové riešenia spolu s komerčnými ponukami pre súkromných klientov, skupiny a prevádzkovateľov zájazdov (cestovné kancelárie) hľadajúcich ekoturistiku.

Prístupy

➤ Získať celkové vedomosti a povedomie o tradičnom dedičstve v oblasti poľnohospodárskej činnosti, ktoré tvorí základ pre začatie úspešných multifunkčných poľnohospodárskych činností založených na poľnohospodárskej krajine.

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

Obsah

- Prehľad
- Kapitola I - Schéma vysvetľujúca poľnohospodárske krajiny
- Kapitola II - Kultúrne princípy spájajúce udržateľnú poľnohospodársku činnosť a krajiny
- Kapitola III - Multifunkčné poľnohospodárstvo, udržateľné využívanie pôdy a krajiny
- Kapitola IV - Prispievanie k ochrane krajiny, jej zachovávaniu a inovácii
- Závery

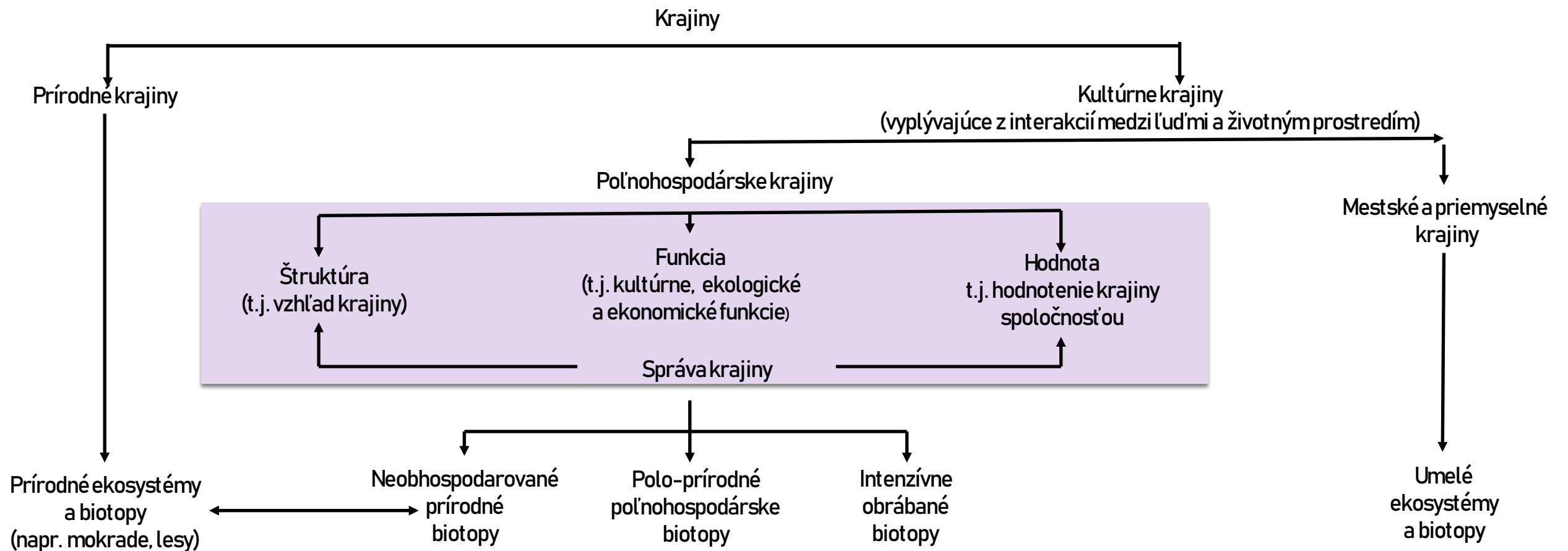

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

Kapitola I: Schéma výkladu poľnohospodárskych krajín

Interakcie medzi ľuďmi a prostredím možno považovať za základ kultúrnych krajín, z ktorých poľnohospodárske krajiny tvoria významnú súčasť tak, ako je to uvedené v tabuľke nižšie (zdroj OECD, 2011).

Poľnohospodári, ktorí spravujú vidiecke oblasti, vrátane zalesnených oblastí, pasienkov, sadov, plodín, ako aj farmy a iné poľnohospodárske budovy, sú protagonistami v ochrane a starostlivosti o krajinu vo vidieckych oblastiach.

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

Kapitola II – Kultúrne princípy spájajúce trvalo udržateľnú poľnohospodársku činnosť a krajiny

II.1 Prirodzené príležitosti pre poľnohospodárov a vidiecke spoločenstvá

Pokiaľ sú dobre známe vzťahy medzi prírodným prostredím a historickou a prebiehajúcou ľudskou prácou, ktorá ho formuje na poľnohospodársky priestor, príležitosti manažmentu krajiny pre poľnohospodárov a vidiecke spoločenstvá z pohľadu pozitívneho hospodárskeho a sociálneho vplyvu boli doteraz v menšej miere stredobodom pozornosti a ich štúdia.

Agroturistika, vidiecky cestovný ruch a iné druhy služieb pre ekoturistiku, ako napr. trekking, cyklistika, horolezectvo, jazda na koni, plachtenie, kanoistika, atď., zvýšili pracovné príležitosti na vidieku a venovali pozornosť zachovaniu a udržiavaniu krajiny poľnohospodármi a dedinami na vidieku. Ďalším silným bodom je identita územia, ktorá je čoraz viac dôležitejšia z hľadiska zvyšovania kvality pôdy a jej miestnych potravinových výrobkov a ktorá oslovuje milovníkov prírody a fanúšikov potravinárskeho dedičstva.

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

II. 2 Kultúrne princípy spájajúce udržateľnú poľnohospodársku činnosť a krajinu

Faktory považované za referenčné body európskej stratégie na zachovanie a valorizáciu historickej poľnohospodárskej krajiny, ktoré tiež ovplyvňujú reformu SPP od začiatku roka 2000, sú vyjadrením dlhého a hlbokého vzťahu medzi miestnou komunitou a prírodným prostredím (historická identita):

- špecifické využívanie krajiny s udržateľnými technikami, ktoré zohľadňujú povahu pôdy, miestne tradície a okolitú krajinu (tradičné techniky);
- pretrvávajúca krajina, ktorá plní aktívnu sociálnu úlohu v súčasnej komunite, ktorá je úzko spojená s tradičným spôsobom života a v ktorej stále prebieha vývoj, ktorý zachováva znaky integrity a autenticity (autentický charakter).

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

II.3 Vidiecky cestovný ruch ako faktor správy krajiny

Úspešné spravovanie vidieckeho cestovného ruchu a ďalších pridružených aktivít by malo byť schopné ponúknuť príjemný pobyt ľuďom citlivým na prírodné miesta a so záujmom zažiť pravé miestne kulinárske špeciality a zdravý životný štýl. V závislosti od vnútroštátnych právnych predpisov je v každom prípade absolútne nevyhnutné rešpektovať všetky ustanovenia týkajúce sa právneho základu a riadenia tohto druhu činnosti.

Pred začatím vidieckeho cestovného ruchu alebo činností súvisiacich s agroturizmom je potrebné zvážiť všetky predbežné požiadavky.

1 – prostredie musí byť malebné a dobre situované v zaujímavom vidieckom prostredí,

2 – dom a ostatné dostupné budovy je potrebné prestavať, obnoviť alebo zrekonštruovať v pôvodnom štýle farmárskych domov;

3 – záhrady a parky patriace k nehnuteľnosti je potrebné navrhnuť s ohľadom na miestne stromy, plodiny, kríky a kvety;

4 – hospodárske zvieratá, kurčatá, králiky, ovce, kozy, ošípané, kravy a teľatá, kone a pod. sú dôležité pre vidiecke a voľnočasové prostredie, t.j. pre jazdenie na koni, ako aj pre servírovanie pravých jedál (aj vegetariáni ocenia vajcia, mlieko a domáci syr).

Všetky tieto faktory spolu sú súčasťou vidieckej krajiny a farmár prispieva k ochrane charakteristík miest a ľudského života v komunite.

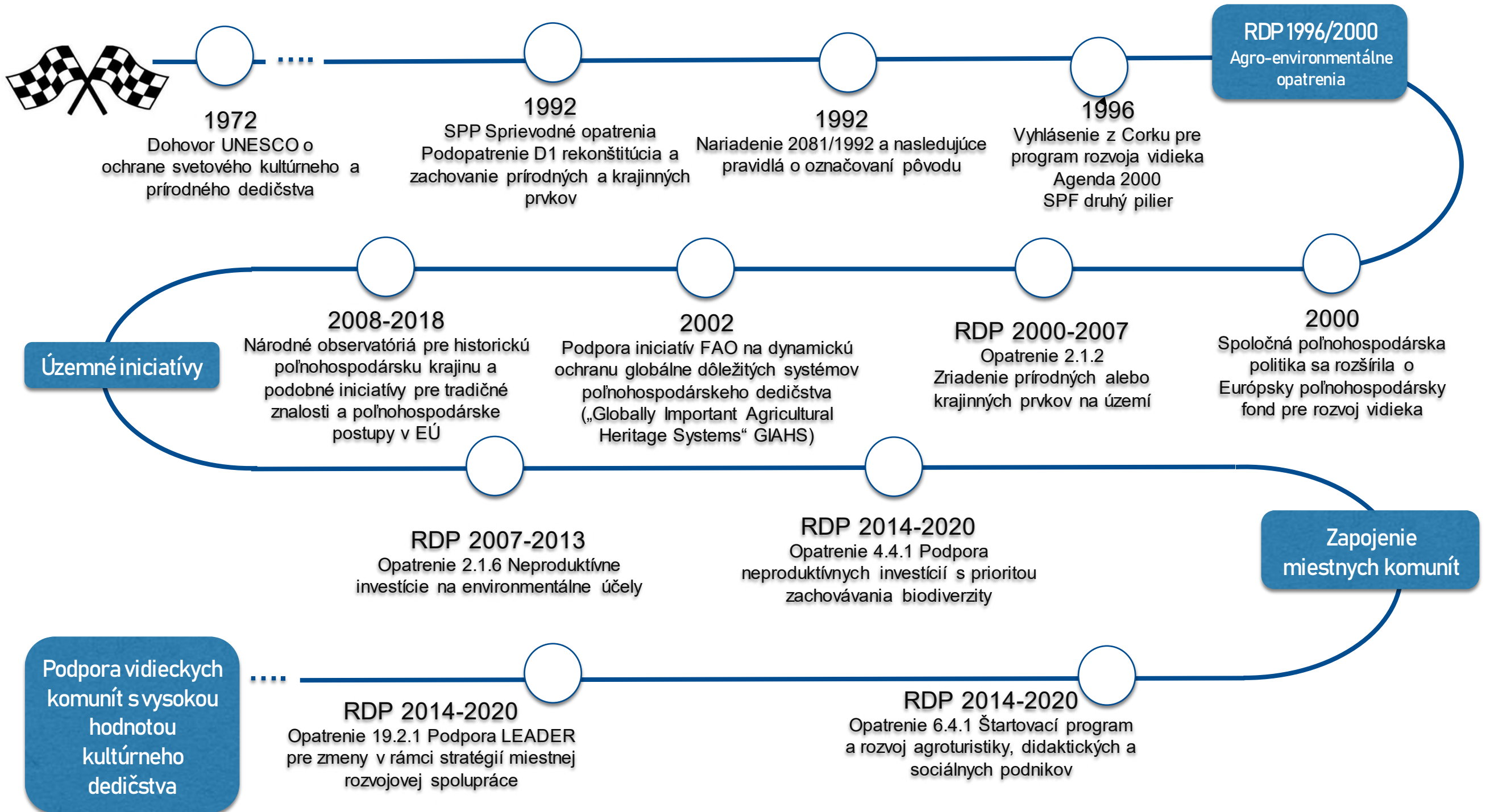

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

II.4 Proces zachovávaní a valorizácie dedičstva vidieka v EÚ

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

- Kapitola III - Multifunkčné poľnohospodárstvo, udržateľné využívanie pôdy a krajiny

Multifunkčné poľnohospodárstvo sa považuje za hnací mechanizmus miestneho rozvoja, ktorého cieľom je prilákať turistov a návštevníkov, rozvíjať miestne komunity a valorizovať ich hmotné a nehmotné dedičstvo, od obnovy farmárskych domov transformovaných na ubytovania pre turistov až po ponuku tradičných jedál aj s využitím didaktických a sociálnych aktivít v spolupráci so školami a sociálnymi a zdravotníckymi službami. Tradičné poľnohospodárstvo, chov zvierat a historická poľnohospodárska krajina sa stali súčasťou tejto „vidieckej renesancie“ prechádzajúcej zo slabých stránok, v porovnaní s výkonmi moderného poľnohospodárskeho priemyslu, k silným stránkam kvalitného životného štýlu vidieckych komunit.

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

III.1 Rast a rozvoj vidieckeho cestovného ruchu

- Ubytovanie vo farmárskych domoch pôvodne začalo ako tradičná pohostinnosť ponúkaná návštevníkom farmy mimo sezónne, keď práce prebiehali pomalšie, hlavne v zime a v európskych krajinách to nebolo štandardom.
- V rozmedzí 50-tych a 60-tych rokov vytvorila industrializácia na vidieku opustené oblasti.
- Počas 70-tych rokov cestovný ruch vidieckej oblasti znovu objavil, ako destinácie vhodné pre voľný čas a krátke dovolenky.
- V priebehu 80-tych rokov v Taliansku sa v novom právnom prístupe uvádzali špecifické podmienky oprávnenosti agroturistiky, ako doplnku cestovného ruchu, k poľnohospodárskym aktivitám a chovu zvierat, zatiaľ čo aktivity vidieckeho cestovného ruchu vykonávané nefarmármi sa rozlišovali a nazývali sa vidieckym cestovným ruchom. Vo všetkých ostatných krajinách Európy sa vidiecky turizmus vyvíjal aj vtedy, ak nebol riadený osobitným právnym rámcom.

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

III.2 Vidiecka turistika a trvalo udržateľný rozvoj regiónov a komunít

Agroturistika je pre farmárov zdrojom dodatočných príjmov, ktorý dopĺňa základnú produkciu, a tento vidiecky cestovný ruch je motorom trvalo udržateľného rozvoja vidieckych komunít a príležitosťou valorizácie a rozvoja vidieckych oblastí vo všeobecnosti.

Agroturistika pomáha obyvateľom vidieka zostať v znevýhodnených oblastiach, ako sú hory a vysoké kopce, udržiavať poľnohospodársku produkciu, udržiavať ekosystém a poskytovať služby cestovného ruchu.

Týmto spôsobom môžu reálne majetky a ľudský kapitál vidieckeho priestoru zvýšiť ich hodnotu z hľadiska miestneho rozvoja oveľa viac ako investované prostriedky.

Farmár je tiež nabádaný, aby ponúkol prírodné farmárske jedlá a tradičné recepty, ktoré ocenia najmä hostia, a ktoré sú zároveň atraktívne pre ľudí hľadajúcich tradičné chute.

Pozri prípadové štúdie: Viera Mareková/Pavel Marek zo Slovenska a Polona Kaničar zo Slovinska.

*Extra príjem pre farmára
je príležitosťou
valorizácie a rozvoja
vidieckych oblastí.*

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

III.3 Sociálna, ekonomická a kultúrna hodnota vidieckej pohostinnosti pre krajiny

Vidiecka pohostinnosť je dôležitý nástroj propagácie cestovného ruchu na kvalifikáciu územia. Splňa očakávania návštevníkov a zaručuje ich spokojnosť v rámci vidieckej krajiny, jej prírodných a kultúrnych atrakcií a tradičných potravín a výrobkov reprezentujúcich dané územie. Potravinové výrobky a tradičné recepty môžu byť tiež reprezentované územím v zmysle krajiny ako ikony schopné zosobňovať čaro jedinečného miesta.

Vidiecky cestovný ruch je hospodárska a kultúrna hnacia sila rozvoja vidieka s vysokou pridanou hodnotou, ktorú mu pridáva aj reštaurovanie tradičných budov. To zahŕňa aj starostlivosť o záhrady, parky, turistické chodníčky a cesty ako časti agroturistických priestorov ponúkaných zákazníkom na vonkajšie aktivity. Niektoré inštitúcie na regionálnej úrovni majú v rámci vidieckeho turizmu stanovené štandardy kvality pre agroturistiku a ubytovacie zariadenia, ktoré sa šíria skôr ústne než na základe počtu hviezdíček a zakladajú sa na komforte a službách ponúkaných klientom. Odporúčané je zariadenie a dekorácia interiérov v súlade s tradičným vidieckym dedičstvom.

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

III.4 Poľnohospodárska krajina a tradičné potravinárske dedičstvo

Turisti a návštevníci veľmi oceňujú chutnú tradičnú a prírodnú stravu na farmách ako veľmi dôležitý prvok čara vidieckeho turizmu. Existujú medzi nimi aj tzv. „gastronauti“, teda ľudia, ktorí sa združujú, aby spolu ochutnávali jedlo a víno.

V Európe existuje veľmi veľké množstvo zemepisných označení pôvodu výrobkov, ako napr. CHOP (Chránené označenie pôvodu), CHZO (Chránené zemepisné označenie), Nariadenie 510/2006, ZTŠ (Zaručená tradičná špecialita), Nariadenia 509/2006, atď. – celkovovo viac ako 1000 označení.

Európska únia sa pokúša chrániť zemepisné označenia medzinárodnými dohodami, no v súčasnosti je imitácia európskych potravín a simulácia ich zemepisného pôvodu vo veľkej miere rozptýlená v neeurópskych krajinách, a to s vážnymi ekonomickými následkami a poškodzovaním dobrého mena. To je dôvod, prečo Európsky parlament diskutuje o vypracovaní legislatívneho návrhu o nekalých obchodných praktikách v oblasti zásobovania potravin.

[Pozrite si Prípadovú štúdiu: Matthias Schneider, Graditz Stud z Nemecka](#)

Návštevníci ako
„gastronauti“

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

III.5 Vidiecky cestovný ruch, krajina a miestna kultúra

Tradičné dedičstvo, ktoré predstavujú poľnohospodárske a hospodárske stavby, je súčasťou území s malebnou krajinou a historickými dedinkami. Niektoré špecifické obrábané pahorky, či vrchy, s vinicami alebo olivovými hájmi, sú často chránené kamennými múrmi postavenými ešte v stredoveku, ktoré boli po celé stáročia udržiavané až dodnešných čias.

V závislosti od ročného obdobiach a od pestovaných plodín sa údolia sfarbuju najrôznejšími farbami. Lesy v horách a v okolí obrábanej krajiny poskytujú útočisko divokým zvieratám a možno v nich nájsť plno riek a jazier. Celkovo tieto poľnohospodárske krajiny predstavujú jedinečné dedičstvo.

Malé kostoly, kláštory, hrady, kaštiele a veže sú prvky unikátnych krajín. Rozprávajú príbeh o histórii daného územia a svojim návštevníkom niekedy ponúkajú aj umelecké diela.

Tento dopĺňajúci sa súbor turistických aktivít, zahŕňajúci ubytovanie v tradičných poľnohospodárskych budovách, prírodné jedlá podľa tradičných receptov, spoznanie každodenného života na farme, či ponuku návštevy miestnych atrakcií a kultúrnych podujatí, môže byť veľmi úspešný u zákazníkov, ktorí chcú spoznať skutočnú tvár konkrétneho územia. Niektoré tematické kultúry, ktoré sú dôležité pre históriu európskych krajín, inšpirovali vytvorenie európskeho projektu Európske kultúrne trasy a krajiny.

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

III.6 Vidiecky cestovný ruch, poľnohospodárske plodiny a biodiverzita

Výhodou agroturistiky pre farmárov je možnosť využiť vlastné poľnohospodárske produkty a vytvoriť z nich tradičné recepty pre zákazníkov. Je to porovnateľné s priamym predajom klientovi, s ešte vyšším výnosom ako na trhu a s pridanou hodnotou v podobe reštaurácie na farme.

Farmári sú tak motivovaní diverzifikovať svoju vlastnú produkciu a nadviazať kontakt s inými farmármi, aby od nich získali suroviny, ktoré sami nemôžu priamo pestovať. Agroturistika tak podporuje účinný cyklus vo vidieckom hospodárstve a môže motivovať farmárov, aby spolupracovali a usporadúvali pre komunity a turistov napr. farmárske trhy.

Zvýši sa tak miestny predaj výrobkov, čo má za následok nižšie emisie vyprodukované dopravou. Ide o tzv. „0-kilometrový“ trh. Vďaka tendencii ponúkať tradičné jedlá môžu ľudia znovu objaviť čaro stratených alebo zabudnutých starých odrôd.

Genetický výskum a pamätníci medzi farmármi spoločne prispeli k reprodukcii a záchrane mnohých druhov semien. Existujú medzinárodné organizácie, ako napríklad Slow Food alebo WWF (Svetový fond na ochranu prírody), ktoré podporujú záchrancov semien a komunity, ktoré môžu pomôcť zachovať biodiverzitu.

Slow Food
Poľnohospodárska biodiverzita
Vidiecke komunity

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

III.7 Vidiecky cestovný ruch, krajinná architektúra a záhradníčenie

Ďalšou atraktívnou vonkajšou aktivitou, ktorú možno návštevníkom ponúknuť ako živú učebňu, je záhradníčenie. Dobre udržiavané záhrady sú pre vidiecky cestovný ruch veľmi dôležité.

Kvetinové záhrady a háje poskytujú návštevníkom zelené plochy vhodné na relaxačné a voľnočasové aktivity alebo na raňajky a obed, a sú tiež vhodné pre náučné farmy, kam chodia učitelia so žiakmi. Kuchynské záhrady sú ako živá špajza plná čerstvých bylín a zeleniny vždy pripravenej na použitie v recepte.

Záhradníčenie sa v súčasnosti považuje za príjemný koníček a nachádza využitie na strešných záhradách a vo vilách. Niektoré farmy využili záhradníčenie na vytvorenie profesionálnych škôlok a záhradných centier, v ktorých nachádzajú využitie odborné znalosti v oblasti krajinskej architektúry, ako aj poľnohospodárske stroje a náradie.

Farmári ako krajinní
architekti

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

III.8 Vidiecky cestovný ruch, potravinové cesty

Takzvaný „trend vína a jedla“ je veľmi dôležitý v oblasti cestovného ruchu založeného na destináciách známych svojimi vysoko kvalitnými produktmi. Takýto druh cestovného ruchu stimulovali aj miestne združenia, ako napr. rôzne „vínne cesty“, „olivovníkové cesty“, či „hl'uzovkové mestá“.

Niektoré názvy miest, s ktorými sa spájajú výrobky vysokej kvality, sa stali synonymom znamenitosti. Územie so svojou poľnohospodárskou činnosťou a krajinou je obzvlášť dôležité pre prezentovaní tejto jedinečnosti, a preto tradičné jedlá a recepty majú osobitnú spojitosť s miestnym potravinárskym dedičstvom.

Pre farmárov a komunity, ktoré ponúkajú cestovanie povidieku, je veľmi dôležité pochopiť, aký úspech môžu dosiahnuť ponúkaním originálnych ingrediencií a tradičnej kuchyne svojim zákazníkom.

Bude potrebné dodržiavať zásady HACCP (ktoré sú medzinárodným právnym rámcom pre bezpečnosť potravín) od sadenia až po servírovanie, a to podľa špecifického návodu. Pre zákazníkov ale bude najdôležitejšia kvalita varenia a nezameniteľná chuť čerstvých prírodných surovín, objavené tradície a symbol tvorivosti územia, ktoré navštívia.

Potravinové cesty

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

III.9 Vidiecky cestovný ruch a náučné a sociálne farmy

Náučné aktivity sú jednou z najobľúbenejších možností pre školy. Deti spoznávajú praktickú stránku života na vidieku i to, aká je skutočná krása vidieckej krajiny a ako sa pestuje a pripravuje jedlo s rešpektom k životnému prostrediu.

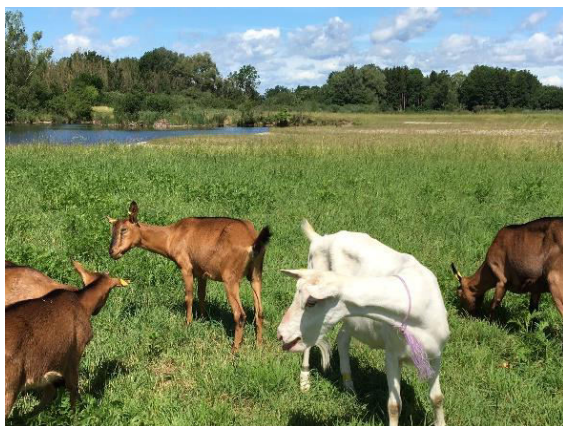
Náučné farmy majú dlhú tradíciu v mnohých európskych krajinách: od „open farms“ a „school farms“ vo Veľkej Británii a Írsku, cez „fermes pédagogiques“ vo Francúzsku, „granjas escuelas“ v Španielsku a „boerderijschool“ v Holandsku, až po „fattorie didattiche“ či „scuola in fattoria“ v Taliansku.

Oblíbené sú aj sociálne farmy, ktoré sa v 90. rokoch rozvinuli v mnohých európskych krajinách ako následok integrácie sociálnych a zdravotných služieb a rastúceho dopytu od rodín, združení a obcí.

Teoretický prístup sa zakladal na niektorých holistických disciplínach rehabilitácie v prirodzených súvislostiach, ktoré ponúkajú rozšírenie vzťahových priestorov pre ľudí s mentálnym postihnutím, sociálnymi poruchami alebo vážnymi rodinnými a osobnými problémami.

Menšia miera znevýhodnenia a diskriminácie prostredníctvom spoločného cieľa zakladajúceho sa na zdieľaní úloh, projektov a rozhovorov, sú hlavnými zámermi tohto druhu činnosti.

[Pozrite si prípadovú štúdiu: Tobias Liebert z Nemecka](#)

Školské farmy, Sociálna
poľnohospodárska činnosť

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

III.10 Ekoturistika a vidiecka krajina

Podľa Svetovej organizácie pre cestovanie (WTO) je ekoturistika jedným z najzaujímavejších rozvíjajúcich sa trendov prechádzajúcich z malých trhových oblastí.

V súčasnosti sa pohybuje na úrovni 6 % celkového trhu.

V oblasti environmentálneho turizmu existuje viacero tradičných a rozjímových druhov aktivít ako pozorovanie vtákov, trekking či orientačný beh, ale nájde sa tu aj niečo pre dobrodružné povahy: kanoistika, kaňoning, rafting, horolezectvo, závesné lietanie či zjazdové horské bicyklovanie. Takýto druh turistu je väčšinou mladý človek alebo človek v strednom veku s dobrým rozpočtom, ktorému nevadí minúť peniaze na zážitky, je citlivý a vášnivý a vyhľadáva jedinečné emócie a / alebo vystúpenia.

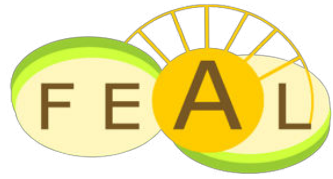
Plány rozvoja vidieka prispeli k financovaniu miestnych aktivít cestovného ruchu založených na cykloturistike (cestnej aj horskej), jazdeckej turistike, pešej turistike či trekingu. V mnohých európskych krajinách existujú pre tento typ turistov medzinárodné okružné cesty: Eurovelo pre cyklistov, Jazdecké turistické trasy pre jazdcov a Európske diaľkové trasy pre turistov, ktoré sú dobre rozvinuté vďaka príspevkom miestnych obcí.

Farmári sa do týchto aktivít môžu zapojiť a pomáhať ich rozvoju napríklad tak, že sprístupnia trasy a chodníky na poľnohospodárskej pôde, poskytnú zákazníkom stojany na bicykle, stĺpy pre kone a asistenčnú službu v prípade potreby.

Eko
mládež
je in!

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

Kapitola IV – Prispievanie k ochrane krajiny, jej zachovávaniu a inovácii

Tradičné dedičstvo a jeho inovácia sa často považujú za protichodné veci, ale niektoré pokrokové príklady vidieckeho cestovného ruchu ich dokázali skombinovať.

Vidiecke dedičstvo je založené na hodnotách územia vrátane krajiny, biodiverzity, gastronómie, receptov, statkov a dedín.

Inovácia vyvinula a zdokonalila výrobné procesy, čím vytvorila nové lákavé produkty a uprednostnila udržateľnosť založenú na obnoviteľných zdrojoch energie. Inovácia podporuje tzv. obehové hospodárstvo.

Reprezentovaním toho najlepšieho z vidieckeho dedičstva a neustálym zapájaním sa do inovácií prispelo hnutie vidieckeho cestovného ruchu k zachovaniu poľnohospodárskej krajiny a biodiverzity, ale zároveň aj k obmedzeniu skleníkových plynov a environmentálnych škôd.

Tradície
a
inovácie sa spájajú v
obehovom hospodárstve

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

IV.1 Udržateľné inovácie vo vidieckych budovách

Vidiecke budovy prispôsobené pre pohostinnosť by mali rešpektovať tradičný vzhľad vidieckych a poľnohospodárskych budov. V prípade, že je povolená stavba novej budovy, je však tiež možné využiť nové moderné technológie rešpektujúce zásady úspory energie a zníženia emisií CO₂ a iných skleníkových plynov. Takzvané pasívne domy, budovy s takmer nulovou spotrebou energie) sú postavené z obnoviteľných prírodných zdrojov, ktoré neznečisťujú planétu, a sú navrhnuté tak, aby šetrili energiu (využívajú slnečné žiarenie, izolačné materiály, inteligentné energetické systémy, teplé a studené prúdy vzduchu, ...)

Biomasa získaná z orezávania stromčekov, zo slamy či iných druhov prírodných látok sa môže použiť na vykurovanie a výrobu energie. Na stajne sa môžu nainštalovať fotovoltaické panely, ktoré tiež vyrábajú čistú energiu zo slnka bez rušivých vplyvov na krajinu.

Zelené budovy
Zelená energia

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

IV.2. Nádvoría, záhrady a zeleň

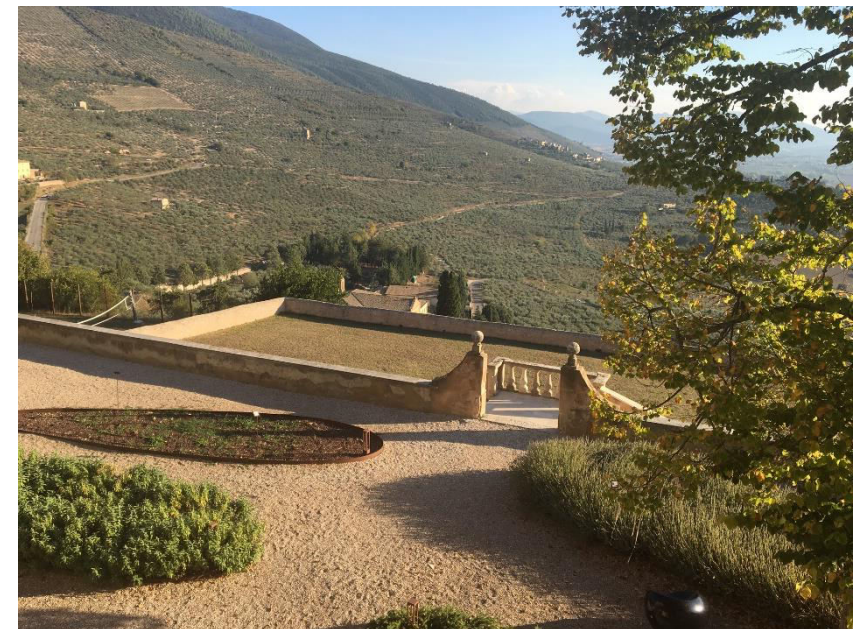
Nádvoría môžu byť srdcom spoločenského života a krásnym miestom pre zákazníkov s výhľadom na okolitú krajinu.

Záhrady sú pre agroturistiku tiež dôležité: dopĺňajú vidiecku povahu statku, vrátane kuchynskej záhrady plnej vždy čerstvej zeleniny, ovocia a aromatických bylín.

Dokonca aj vo svahoch možno pestovať všetky možné druhy aromatických bylín pre chutné recepty a zdravé odvary, a upraviť tak záhradu, zelené plochy alebo park.

Krása a relax sú hlavné atribúty nádvorí; záhrady a zelené plochy sú dôležitými doplnkami okolitej vidieckej krajiny.

Staré vidiecke nástroje a artefakty zavesené na stene alebo položené na zemi môžu v priestore vytvoriť pocit tradície a ducha minulosti.

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

IV.3. Kvetinové a kuchynské záhrady a ihriská

„Kvetina je poéziou o reprodukcií. Je to príklad večnej zvodnosti života,“ napísal známy francúzsky spisovateľ Jean Giraudoux.

Všetci skvelí umelci boli okúzlení nádherným predstavením, ktoré príroda hrá so svojimi nespočetnými farbami a pachmi. Dokonca aj daždivý deň vás môže obohatiť rôznymi typmi svetla a vôní, ktoré nie sú o nič menej príjemné ako počas slnečného dňa. Zázrak prírody spočíva v jej premenlivosti, a to je tiež výhodou dovolenky na statku v objatí krásnej krajiny. Ak vo vás, ako v zákazníkovi, kvety dokážu vyvolať silné pocity, tak verte, že kuchynská záhrada vidieckej reštaurácie je skutočným kráľovstvom ingrediencií a chutí.

Polia sa môžu premeniť na futbalové ihrisko, priestor pre minigolf, petang alebo iné druhy zábavy pre deti a dospelých. Ocenia ich zákazníci, ktorí sú radi obklopení stromami bez toho, aby zakrývali výhľad na krajinu.

Životné prostredie
ako svedectvo o
minulosti

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

IV.4 Spracovanie potravín a tradičná gastronómia ako prínos pre územie

Spracovanie potravín na farmách je veľmi dôležitou pridanou hodnotou pre farmárov, ktorí ponúkajú vidiecku turistiku. V posledných rokoch narastá záujem o pôvod potravín.

Chránené označenie pôvodu (CHOP) sa vzťahuje na poľnohospodárske výrobky a potraviny, ktoré sa vyrábajú, spracúvajú a pripravujú v danej zemepisnej oblasti s využitím uznávaného know-how. Chránené zemepisné označenie (CHZO) sa vzťahuje na poľnohospodárske výrobky a potraviny úzko spojené s danou zemepisnou oblasťou – v oblasti sa uskutočňuje aspoň jedna etapa výroby, spracovania alebo prípravy. Zaručená tradičná špecialita (ZTŠ) označuje recept, ktorý je tradičný buď svojím zložením, alebo spôsobom výroby.

Pod všetky označenia spadajú iba certifikované kvalitné výrobky pod ochranou Nariadení EÚ. To je prínosom pre vidiecku turistiku, pretože zákazníkom je priamo zaručená autenticita potravín. Môžu sami otestovať, čo sa na farme produkuje a ako „chutí“ územie, ktoré navštevujú. Suroviny pochádzajú priamo z farmy alebo jej okolia a syr, šunka, džem, či konzervy sa vyrábajú z vlastného mlieka, bravčového mäsa, ovocia a zeleniny.

Na farme je často k dispozícii domáci pečený chlieb a koláče z tradičných receptov. V oblastiach, kde sú vinice, olivovníky alebo ovocné sady, je na farme často dostupné víno, extra panenský olivový olej či čerstvá domáca ovocná šťava. V posledných rokoch je tiež obľúbené tradičné domáce pivo a mušt. Celkovo, jedlo z farmy až na tanier je jednou z najatraktívnejších oblastí pre zákazníkov agroturistiky.

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

IV.5 Vidiecka turistika, trekking, pešia turistika a wellness

Pešia turistika a trekking sú spôsoby, ako najpomalšie preskúmať územie.

Sieť zahŕňajúca verejné inštitúcie zodpovedné za cestovný ruch, cestovné kancelárie a profesionálnych sprievodcov je osvedčenou praxou na zlepšovanie služieb zákazníkom a súvisiacich úrovni spokojnosti.

Informačné letáky a podrobné mapy pre turistov sú k dispozícii na vyžiadanie, s cieľom propagovať územie a vychutnať si vidiecku krajinu.

Okružné prehliadky s výškovým rozdielom a rôznou náročnosťou sú najlepším spôsobom, ako organizovať skupinový trekking. Pre jednotlivcov, ktorí požadujú dlhé trasy, môže byť na konci cesty zorganizovaná doprava na cestu späť.

Dovolenka na vidieku je pre zákazníkov synonymom relaxačných a wellness možností, ako sú bazény, termálne kúpaliská môžu zvýšiť príťažlivosť vidieckych oblastí ponúkajúcich turistom bonus pohody.

Dizajnu týchto zariadení sa musí venovať mimoriadna pozornosť, aby splynuli s prostredím bez zníženia kvality okolitej krajiny.

Blahobyť v
prírodnom
prostredí

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

IV.6 Vidiecky turizmus, jazdecký cestovný ruch a cykloturistika

V mnohých krajinách existujú vidiecke oblasti, ktoré často ponúkajú scénickú krajinu s tradíciou jazdy na koni a jazdeckého cestovného ruchu. K dispozícii sú jazdecké kluby, ktoré v týchto oblastiach organizujú výlety pre svojich členov.

Tento druh dovolení si vyžaduje vysokú úroveň vybavenia, ako sú stajne pre kone, vybavené kompletnými druhmi umývacích a čistiacich služieb, výbehy a veterinárna pomoc na vyžiadanie.

Jazdecká turistika je špeciálne športové a rekreačné hobby, a preto agroturistika ponúkajúca ubytovanie, zariadenia a služby na tento účel musí byť pre tento typ cestovného ruchu špecificky organizovaná.

Cykloturistika je veľmi populárna v mnohých európskych krajinách. Cyklistika v Holandsku, Belgicku, Dánsku a Nemecku je bežnou a ekologickou formou transportu.

Horská cykloturistika je športom, ktorý má tiež množstvo fanúšikov. Pre všetkých je dôležité mať na vyžiadanie príjemné ubytovanie a asistenciu, ktorá ponúka aj malú garáž uspošobenú na malé opravy.

Pre cykloturistov boli vytvorené udržiavané medzinárodné cykloturistické trasy, t. j. Eurovelo, diaľkové cykloturistické trasy spájajúce všetky hlavné európske krajiny. Agroturistika, ktorá sa podieľa na tomto druhu cestovného ruchu, prevádzkuje požičovne bicyklov a poskytuje informácie a mapy pre cyklistické a horské cyklistické trasy.

Jazdecký cestovný ruch
spojený s terapiou

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

IV.7 Vidiecky cestovný ruch, rybolov, pozorovanie vtáctva, člnkovanie a plavba na lodi

Rieky a jazerá sú súčasťou malebnej krajiny a sú veľmi atraktívne pre cestovný ruch, ktorého základom sú exteriérové aktivity.

Sladká voda, ktorá je životne dôležitá, je taktiež cieľom cestovného ruchu pre rybárov, pozorovateľov vtáctva, veslárov a mnohých ďalších fanúšikov vodných športov.

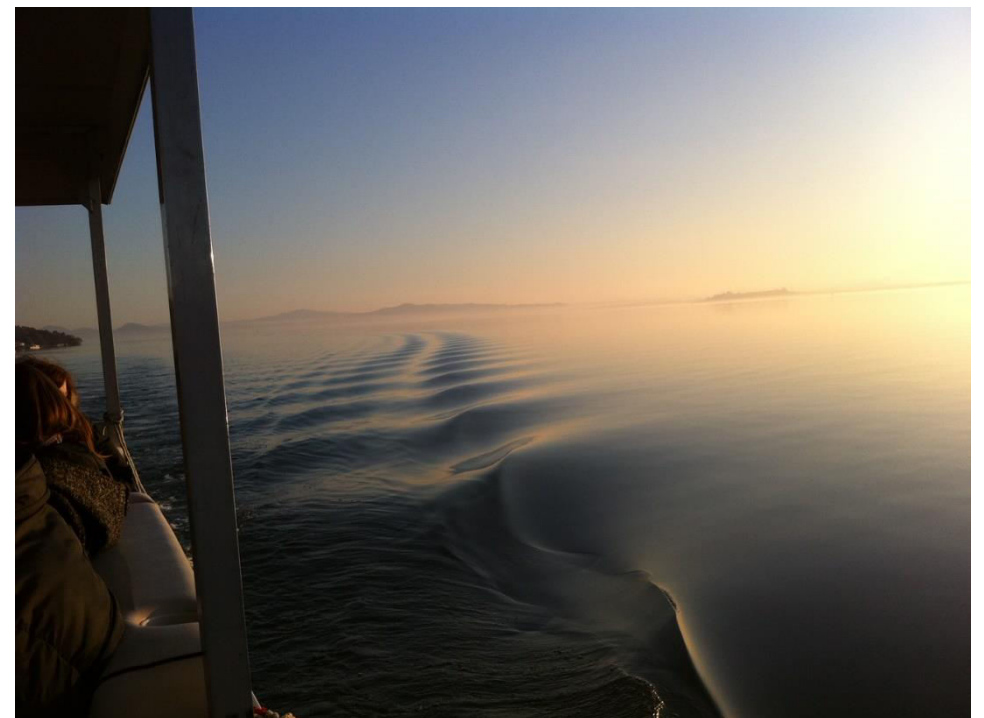
Existuje agroturistika špecializovaná na poľovníctvo a rybolov, kde zákazníci nájdu aj špecifické informácie a asistenciu k týmto druhom voľnočasových aktivít. Turistické destinácie v okolí jazier ponúkajú komplexné možnosti a služby, napríklad prístav pre turistov, kde je možné si prenajať čln, loď alebo windsurf.

Pre ekoturistov existujú rezervácie s voľne žijúcimi zvieratami, kde je možné pozorovať vtáky a iné druhy fauny.

Rieky môžu byť zaujímavé z hľadiska kanoistiky, raftingu a kaňonistiky, ktoré ocenia turisti preferujúci zábavné a dobrodružné dovolenky.

Voda ponúkajúca
adrenalín
versus relaxačné
aktivity

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

IV.8 Vidiecka turistika a kultúrna turistika - festivaly

Harmónia medzi prírodou a ľudským zásahom je pre turistickú destináciu prínosom. Majstrovské diela a špeciálne kultúrne podujatia obohacujú tento druh cestovného ruchu, ktorý je zameraný na osoby so záujmom o kultúrne poznatky a stváranie. Pre kultúrnych turistov sú taktiež veľmi atraktívne interpretačné umenie, balet, divadlo a hudba. Farmárske domy prispôsobené pre turistov môžu ponúknuť očarujúce ubytovanie v okolí miest vybraných na organizáciu festivalov a podujatí.

Je preto veľmi dôležité, aby vidiecke komunity komunikovali a aktualizovali informácie o všetkých druhoch kultúrnych podujatí, ktoré sú k dispozícii v ich regióne. Špeciálne kultúrne podujatia sa stali významnými každoročnými termínmi pre fanúšikov, takže zákazníci sú zvyknutí si rezervovať ubytovanie opakovane každý rok.

Európske kultúrne trasy pod záštitou Európskej únie a Rady Európy sú príkladom možností kultúrneho cestovného ruchu, na ktorých majú svoj podiel aj regióny a obce, no vidiecke komunity by sa mali zapájať viac, aby sa táto iniciatíva stala úspešnejšou, so zameraním na krásy krajiny pozdĺž trasy.

Festivalová podpora
turistických destinácií

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

IV.9 Vidiecky cestovný ruch, marketingové a online obchodné nástroje

Internetové stránky o cestovaní sú v súčasnosti považované za najpreferovanejšiu voľbu pre viac ako 50 % respondentov v prieskumoch týkajúcich sa informácií o cestovnom ruchu, za nimi nasledujú odporúčania rodiny alebo priateľov a potom ďaleko za nimi nasledujú sprievodcovia, internetové stránky turistických komunit, časopisy a noviny, tradičné cestovné kancelárie a informačné kancelárie (zdroj Expedia, 2007). V skutočnosti slovo „word-of-mouth“ (ústne podanie) má stále dôležitý význam pre dobrú reputáciu cestovného ruchu, a preto aj pre starostlivosť o zákazníkov; internet však má v obchodnom úspechu stále väčší a väčší význam.

Pre farmárov je dôležité, aby zavádzali moderné techniky komunikácie a služieb za účelom dosiahnutia cieľov prepojeného multifunkčnej poľnohospodárskej činnosti a EPK, prechodom od zachovávania tradičných prvkov poľnohospodárskej činnosti a EPK smerom k záujmom trvalo udržateľného rozvoja. Užitočné nástroje a prostriedky komunikácie môžu byť:

- Internetové stránky o cestovaní, ktoré podporujú verejné hodnotenie kvality turistických služieb, reputácie cestovného ruchu
- Riadenie sociálnych médií za účelom prívetivého prístupu k zákazníkom
- Priamy internetový predaj
- Online rezervácie

CUSTOMER
ANALYSIS
ADVERTISING
MARKET
SALES
PROMOTION
PRICE
INTERNET
TARGET

A red highlighter pen is positioned to the right of the text, with its tip pointing towards the word 'INTERNET'.

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

Záver

Pestujem rastliny z mnohých dôvodov: pre potešenie môjho oka alebo pre potešenie mojej duše, čelím výzve živlov alebo čelím svojej trpezlivosti, ako novinku alebo z nostalgie, ale väčšinou pre radosť z toho, že ich vidím rásť.

— David Hobson —

Trvalo udržateľná poľnohospodárska činnosť a vidiecky cestovný ruch s pridruženými službami pre zákazníkov sú hlavnými spôsobmi, ako farmárom zvýšiť povedomie a zodpovednosť za zachovanie vidieckej krajiny a miestneho tradičného potravinárskeho dedičstva ako symbolu daného územia. Ekoturistiku nemožno považovať za masový cestovný ruch, je to skôr medzera na trhu s priaznivým trendom z dôvodu rastúceho významu prirodzeného prostredia a vidieka ďaleko od preplnených miest a tradičných destinácií. Regióny s poľnohospodárskym zameraním, a to aj v dôsledku osobitných finančných prostriedkov, začali spoznávať nový trvalo udržateľný rozvoj, ktorý je založený na vidieckom cestovnom ruchu. Agroturistika sa stala populárnym pojmom a dobrým spôsobom obchodu, takže niektorí podnikatelia, často bez predchádzajúcej priamej súvislosti s poľnohospodárskou činnosťou, obnovili farmárske domy, pričom nie vždy poskytujú pravé potraviny z miestnych fariem, a na druhej strane niektorí farmári jednoducho získali prostriedky na obnovu vlastného farmárskeho domu bez poskytovania aktívnych zariadení a služieb pre turistov. V posledných rokoch sa turisti, ktorí hľadajú skutočnú skúsenosť s vidieckym cestovným ruchom, naučili špecifikovať svoj výber, a takisto prispeli k preferenciám ubytovania, autentickému farmárskemu životu, tradičným jedlám, exteriérovým aktivitám, návštevám starých dedín, farmárskych trhov a remeselníkov atď.

Inými slovami, cenná marketingová zmes sa stala prínosom pre turistov hľadajúcich aktívnu dovolenku na vidieku a zachovanie vidieckej krajiny je miestnymi komunitami a farmármi chápané ako miestny komunitný kapitál, ktorý sa má zachovať a udržiavať.

Podnikateľské koncepcie v prepojení EPK, trvalo udržateľnej poľnohospodárskej činnosti a multifunkčného poľnohospodárstva

Referencie / Odkazy

- <http://www.fao.org/3/a-bp925e.pdf> Distinction between GIAHS and UNESCO's Cultural Landscapes category
- <http://www.oecd.org/agriculture/sustainable-agriculture/themelandscape.htm>
- https://cultureelerfgoed.nl/sites/default/files/publications/farming_the_historic_landschap.pdf
- Agnoletti M. Italian Historical Rural Landscapes, Springer ed. 2013
- Canalicchio M. et al. Manuale informativo per l'operatore agriturismo, GAL EGP Lapislunae ed. 2001
- Caracciolo F. Lombardi P., A new-institutional framework to explore the trade-off between agriculture, environment and landscape
- Gullino P. et al. Assessing and monitoring the sustainability in Rural World Heritage Sites, Sustainability 2015
- Hausmann C. et al. Marketing & strade del vino, Agra ed. 2005
- Sereni E., Storia del paesaggio agrario italiano, Laterza, 1961
- Van der Ploeg J.D. et al. Rural development from practices and policies towards theory, Sociologia ruralis, 2000
- Van der Ploeg J.D. et al. Living countryside: rural development processes in Europe. The state of the art, Elsevier, 2002
- Van Huylenbroek G. et al. Multifunctional agriculture: a new paradigm for European agriculture and rural development Ashgate ed. 2003
- Ventura F. Milone P. Traiettorie di sviluppo, AMP ed. 2005

